

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sponsalia Et Matrimonium

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

§. II. De Nuptiarum Secundarum Benedictione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75229](#)

xi cit. v. fin. Gobat n. 642. Reiffenstuel
n. 29.

29. Ad Rationem dubitandi dico, Regulam illam solum procedere de dubio prædicto, in quo nemo operari licet potest; non vero de dubio speculativo, quale est in casu praesenti, cum solum dubitetur, an sint veri conjuges, non vero, an licitus sit eo casu conjugij usus, quippe quema tunc Jus ipsum concedit c. inquisitioni cit.

30. Quæritur 9. quid faciendum conjugi, qui secundas nuptias iniit bona quidem fide, sed postea rescit, suum, vel alterius conjugem adhuc vivere, aut vixisse tempore contraicti secundi conjugij? R. Si id moraliter certò intelligat, illico abstinere debet ab omni carnali commercio cum conforte Matrimonij posterioris, etiam si Ligaminis necdum dissoluti impedimentum, & ex illo provenientem nullitatem probare nequeat. Proceditque hoc, etiam si ad debiti redditionem eujuscunque mali comminatione compellatur; nam potius omnia mala, & ipsam etiam Excommunicationem sustinere humiliter debet, quam debitum reddere can. ad bellicam i. fin. cauf. 34. q. 1. c. litteras 13. v. porro de restit. spoliat. c. inquisitioni cit. c. Dominus 2. b. tit. Sanch. l. 2. de Matr. D. 39. n. 8. Perez D. 53. sect. 1. n. 5. Vivian. in c. 2.

b. tit. 4. v. si postmodum, Barbol. ibid. n. 2. Gobat l. cit. n. 637. Zosf. hic n. 7. Honor. n. 9. Wiestner n. 19. Reiffenstuel n. 30. Ratio est, quia Matrimonium posterius, superflue priore conjugi, invalidum est, & cons. carnale commercium in taliter conjunctis fornicarium, ac illicitum, quod proinde nullo casu reddi licitum potest.

Interest tamen, an conjux prioris Matrimonij adhuc vivat, an vixerit quidem tempore contracti secundi Matrimonij, jam vero vivere desierit. Nam in primo casu ante mortem conjugis primi conjugium secundum convalescere nequit propter impedimentum Ligaminis, quod non nisi morte dissolvitur.

In secundo casu, ut in Matrimonio hoc altero manere possint, cum illud invalidè contractum sit, nec per mortem solam conjugi prioris convalescat, opus est, ut consensu per verba de praesenti ab utroque conjugi renovato, ratificetur; tum enim in eo perseverare, illaque ut licet poterunt Wiestner his n. 20. & 21, qui n. 22. bene addit, in utroque casu problem, à talibus conjugibus, qui bona fide, & premissis Denuntiationibus Matrimonium contraxerunt, suscepit, habendam pro legitima, prout dictum est supra Tit. 17. n. 11 & seqq.

S. II.

De Nupiarum secundarum Benedictione.

S U M M A R I U M.

32. Quid intelligatur nomine Benedictionis Nupiarum?
 33. 34. Quis benedicere debeat Nuptias?
 35. An Benedicione nuptialis primis Nuptijs necessario sit adhibenda?
 36. An, & quomodo peccet, qui sine hac contrahit Matrimonium?
 37. Vel contraictum consummat?
 38. 39. 40. An, Jure Ecclesiastico spectato, licet secundis Nuptijs Benedictionem imperitri?

41. 42. Quid licet, attenta consuetudine, circa secundarum Nupiarum Benedictionem?
 43. 44. An, quando priores Nuptie, in quibus uterque conjux Benedictiones accepit, reperiuntur irrite, iste in posterioribus sit repetenda?
 45. Quam poenam incurrat Sacerdos, Benedictionem Secundis Nuptijs impetrans in casu non permisso?

32. Quæritur 1. quid intelligatur nomine Benedictionis nupiarum, an honeste, & in quem finem adhibeatur? R. 1. Nomine Benedictionis hic veniunt ceremoniae, & precationes, atque oblationes Sacrae, in solemnitate nupiarum adhiberi solitæ can. alter i. cauf. 30. q. 5. 2. Adhibentur nuptijs saltē primis convenientissimè ab Ecclesia, cū in hoc exemplum sequatur ipsius DEI, Protoparentes nostros in Paradiso benedicentes. Hinc meritò Trid. sess. 24. can. 21. de Sacr. Matr. eos, qui Benedictiones, & alias ceremonias, in nuptijs adhiberi solitas, damnant, Anathemate ferit. 3. Sunt autem institutæ haec Benedictiones, tum ad

Sacramenti honorem, tum ut novis Sponsis necessariam gratiam DEUS impetratur ad conjugij onera sustinenda, & educandam Christianè sobolem.

Quæritur 2. quis benedicere nuptias debeat? R. Ex Decreto Trid. sess. 24. c. 1. de reform. Matr. v. præterea impendenda sunt à proprio Parocho, & à nullo alio, nisi de licentia Ordinarij, vel Parochi, non obstante quacunque consuetudine etiam immemoriali, vel privilegio. Quodsi alienus Parochus, vel quicunque aliud Sacerdos, sive secularis, sive regularis, etiam si id sibi ex consuetudine immemoriali, vel privilegio licere contendat, alterius Parochiz Sponsis fine

sine Parochi proprij , vel Ordinarij licentia benedictiones impertiri ausus fuerit , manet ab ipso Jure tamdiu suspensus , quamdiu ab Ordinario ejus Parochi , à quo Benedictio suscipienda erat , non absolvitur , ut *ibidem* dicitur.

³⁴ Quando contrahentes diversarum Parochiarum sunt , putant aliqui cum Cevallos q. 604. n. 148. Benedictionem impertientiam à Parocco mulieris . Sed melius certi cum Sanch. l. 7. de Matr. D. 82. n. 4. Piring hic n. 11. not. 2. Schambog. ib. n. 5. docent , sufficiere Parochum utriusvis contrahentis ; quia eodem verborum tenore in Trid. l. cit. exigitur , ut proprius Parochus interfici Matrimonio , & ut Benedictionem conferat : sicut ergo ad prius sufficit Parochus utriusque contrahentis , ita & ad posterius.

³⁵ Quæritur 3. an Benedictio nuptialis primis nuptijs necessariò sit adhibenda ? ³⁶ Benedictio haec necessaria est , non quidem ad valorem conjugij , sed ex necessitate præcepti , ut colligitur ex can. *nostros* 3. & can. *Sponsus* 5. cauf. 30. q. 5. idque approbat Ecclesie consuetudo , juxta quam Sponsi in omnibus Diocesibus compelluntur Benedictiones nuptiales recipere : quod non posset fieri , si solam esset consilium , ut facerent omnes DD. teste Sanch. l. 7. de Matr. D. 82. n. 6. Neque majorem , quām præcepti necessitatim probat textus can. aliter 1. cauf. 30. q. 5. ubi dicitur , aliter conjugium non fore legatum ; nam , ut DD. communiter explicant , id intelligendum est , quod non sit Legibus Ecclesiasticis conforme , quibus benedici Nuptiæ primæ præcipiuntur.

³⁶ Qualiter verò per omissionem hujusmodi Benedictio peccetur , non convenit inter DD. Waldensis de Sacram. c. 133. n. 3. & nonnulli alii putant omissionem istam esse graviter peccaminosam , ducti can. aliter cit. can. nullus 2. & can. *Sponsus* 5. cauf. 30. q. 5. quibus Benedictiones nuptiales serio præcipiuntur. Alij contrà cum Navarr. *Man.* c. 22. n. 83. existimant , eam omissionem ab omni culpa immunem esse , ob Trid. v. *preterea cit.* ubi S. Syndodus Sponos ad Benedictio receptionem solummodo hortatur. Tenenda via media , & dicendum , omissionem illam quidem , secluso contemptu , vacare culpâ mortali , quod non sit res gravis , & Trid. l. cit. non utatur verbis gravem obligationem significantibus ; quia tamen sine aliquo fidelium scandalo omitti vix potest , omissionem istam non omni vacare culpâ. Ita Sot. in 4. dñ. 28. q. 2. art. 2. S. postrema , Sanch. D. 82. cit. n. 2. Perez D. 43. de Matr. scđt. 10. n. 4. Gobat tr. 10. n. 562. Pith. hic n. 11. not. 3. Schamb. n. 5. Wiesbn. n. 26. cum alijs. Dixi , secluso contemptu ; nam si ex contemptu omitatur Benedictio nuptiarum , esset peccatum mortale. Contemptus autem tunc fieri censetur , quan-

R. P. Schmalzgrueber L. IV.

do quis omittaret has Benedictiones , quia eas nihil facit , acsi essent res viles , & vanæ. Sanch. l. cit.

Similiter culpam veniale ad sum-³⁷ mum committit , qui Matrimonium contractum ante Ecclesia Benedictionem consummat : imo , ut Sanch. l. 3. de Matr. D. 12. n. 7. docet , ne veniale quidem ; sed aliquando etiam sanum erit consilium , consummare ante Benedictionem , quando illa ex causa justa differtur , & periculum incontinentia est. *Excipitur* 1. si ex contemptu consummetur Matrimonium ante Benedictionem Ecclesie : sed hic , ut constitutu culpam mortalem , debet esse gravis , qualem n. *præc.* descripsi. Sanch. n. 8. *Excipitur* 2. nisi scandalum sequatur ; tunc enim ita consummans peccabit graviter , vel leviter , pro quantitate scandali. Sanch. n. 9. *Excipitur* 3. nisi Excommunicatio lata sit in ea Diocesi adversus consummantes , non præmissis Benedictioibus : sed , ut bene notat Sanch. n. 10. non appetat , quomodo haec Excommunicatio justificari possit , cū fieri illa non possit , nisi ubi adest materia imponendi præceptum ad mortale. Talis autem non videtur adeste in casu praesenti , cū ipsum Trid. l. cit. solūm hortetur coniuges , ut ante Benedictio Sacerdotalem , in templo suscipiendam , in eadem domo non cohabitent.

Quæritur 4. an , Jure Ecclesiastico spe-³⁸ statio , licet secundis Nuptijs Benedictio nem impertiri ? Variae sunt DD. sententiae : nam 1. aliqui cum Greg. Lopez volunt , etiam secundis Nuptijs impertiendam Benedictio nem , si justæ sint : & hinc Jura , quæ illam adhiberi prohibent , contendunt intelligenda solūm de secundis Nuptijs , dum primæ constant. *Rationem* dant ; quia cū Benedictio haec Sacramentum non sit , nihil obstat , quin iterari possit. 2. Alij cum Tabena docent , eandem neque in iustis nuptijs adhiberi posse ob generalitatem c. vir autem 3. b. tit. & poenam Capellano , seu Parocco , hujusmodi nuptias benedicenti statutam c. capellanum 1. eod. 3. non pauci cum Covarruvia contendunt , si uterque , vel alter conjux in primis nuptijs Benedictio accepit , non debere in secundis Nuptijs Benedictioem impertiri ; fecus autem , si neuter conjux in primis nuptijs Benedictioem accepit : *Primi membri* rationem dant , quia pars benedicta ob communicacionem , quam conjuges habent inter se , Benedictio suam transfundit in non benedictam : *pro secundo* hanc rationem afferunt , quod non videantur eismodi privandi Spirituali illo fructu , qui perejusmodi Benedictioes confertur. 4. Nonnulli cum S. Thomas distinguunt inter casum , quo ad nuptias secundas tranxit vir tantum , ducisque virginem , & inter casum , quo uterque vel saltem fæmina ; nam in primo casu admittunt Benedictioem repeti posse , negant in secundo. *Rationem* dilucidius sumunt ex significatione Sacramenti

Qqq

Ma-

Matrimonij; nam Matrimonium consummatum significare debet coniunctionem Christi cum Ecclesia: qua significatio non ita perfide salvatur, si mulier binuba sit; melius autem salvatur, si vir sit binubus: quia Christus, et si unam Ecclesiam Sponsam habeat, habet tamen plures personas desponsatas in una Ecclesia.

39 Ex his Sententijs tertiam praelegit Sanch. n. 15. & merito; nam erui sufficienter videtur ex c. vir autem cit. ibi, *Vir autem, vel mulier ad bigamiam transiens non debet a presbytero benedicti; quia cum alia vice benedicti sint, eorum Benedictione iterari non debet: ubi textus loquitur disjunctive, Vir, vel mulier.* Ergo ubi alteruter Benedictionem accepit in primo coniugio; ejus iteratio, spectato Jure communii, prohibetur. *Neque obstant verba ad bigamiam transiens, quasi bigamia sit fundamentum prohibitionis; cons. cum hoc casu uterque fiat bigamus, nihil intersit, an Benedictionem unus eorum acceperit, an vero nullus.* Nam contraria est, quia textus non inititur bigamie, sed sensus est: *Sive vir five mulier secundas nuptias contraxerit, si unus eorum in primis benedictus fuit. Benedictionem non esse iterandam.* Minus obstat, quod textus dicat in plurali, *Quia cum alia vice benedicti sint, & sic videtur petere utriusque in primis nuptiis benedictionem; nam intelligendum hoc est in sensu verborum praecedentium, nempe disjunctivo.*

40 In vera hujus prohibitionis ratione assignanda multum laborant hujus sententiae Patroni. Illa, qua n. 38. relata est, videtur inefficax; quia licet vir communicet uxo iactio-nes Spirituales juxta c. Martinus 4. de Cognat. Spirit, non tamen communicat passiones, ut tradunt ibidem DD. Deinde id, quod dicitur, partem benedictam transferre benedictionem suam in partem non benedictam, procedit tantum, quando fit perfecta rerum commixtio, ut quando aquæ non benedictæ miscetur benedicta; qualis commixtio non fit per Matrimonium consummatum viri, & feminæ, quippe quæ Metaphorica tantum est. Quare vera prohibitionis ratio, ut cum pluribus alijs existimat Sanch. n. 16. erit, quod dederat, solennes rerum, aut personarum Benedictiones, ut sunt consecratio Ecclesiæ, Altarium, Virginum, Nuptiarum, iterari in eadem re, vel persona, ne vilipendantur. Iteraretur autem in eadem persona Benedictione nuptialis, si impertiretur secundis nuptiis, uno Sponsorum jam benedicto in primis; quia non potest unus benedici, quin etiam benedicatur alter Sponsor. Ergo &c.

41 Quæritur 5. quid liceat, attenta consuetudine, circa secundarum Nuptiarum Benedictionem? *Ex consuetudine (imò alicubi ex particularibus Diocesis Statutis) Benedictione Sacerdotalis secundis Nuptiis passim impenditur, quoties ea à Sponsa, & alicubi etiam à Sponso ante recepta non fuit, adeo,*

ut eo solum casu omittatur, quo illa antea recepta jam fuit ab utroque. Atque haec consuetudo est approbata in Extrav. Concertationi Joannis XXII, quæ nondum typis edita est, sed referratur apud Sanchez l. 7. de Matr. D. 82. n. 23. in qua declaratur, quod licet vir, vel mulier, ad secundas nuptias transiens, benedici non debeat, cum alias sit benedictus, contrahens tamen secum benedici debet; quia si forsitan alter eorum, vel ambo, ad secundas nuptias transientes, in primis benedicti non fuerint, danda erit Benedictione in secundis. Et sic ubique servari ajunt DD. cit. apud Sanchez l. cit. qui n. 24. addit, ejusmodi consuetudinem, ut in secundis nuptiis Benedictione impendatur, quando unus tantum est benedictus in primis, non obligare sub præcepto, sed possit tunc Benedictionem omitti in secundis Nuptiis.

Optime fecerit, qui Rituali Diocesis 41 sua se accommodaverit; ex his enim consuetudines cujusque Diocesis perspicere possunt: unde in dubio illa sunt inspicienda. In Friburgensi Diocesi juxta Rituale ejusdem c. 9. membr. 1. §. 8. ita disponitur: *Caveat Parochus sub pena suspensionis, ipso facto incurvenda, ne quando conjuges in primis nuptiis Benedictionem acceperunt, eos in secundis benedicat.* Concedit tamen ibidem secundarum Nuptiarum Benedictionem, si vir secundus, uxor vero prima vice nubat; non item si uxor secundus, & vir prima vice nubat. Reiffenstuel b. n. 33.

Quæritur 6. an quando priores nup-⁴³tiæ, in quibus uterque conjux Benedictiones accepit, reperiuntur irritæ, si in posterioribus repetendas? Affirmativa videtur probari ex eo, quia deficiente principali, etiam deficere accessorum debet l. cum principali 178. ff. de R. J. at Benedictiones sunt accessoria Matrimonio.

Sed dicendum, non esse repetendas. Ita Host. in Summ. b. tit. n. 3. §. sed contra, Paludan. in 4. dist. 4. 2. q. 3. art. 1. concl. 2. n. 6. Rolef. V. nuptie n. 3. Sylv. V. eod. q. 3. Sanchez l. 7. de Matr. D. 82. n. 26. Proceditque hoc, ut idem Sanchez l. cit. advertit, sive sint idem conjugis, qui inter se invalidè contraxerunt, & sublati jam impedimento, volunt instaurare prius illud Matrimonium, sive uterque aliud Matrimonium irritum inijssent receptis Benedictionibus, & nunc inter illos aliud Matrimonium celebretur.

Ratio est, quia Benedictione non propriè impenditur Nuptiis, sed personis, ut constat ex c. *Vir autem 3. b. tit. ubi interdicuntur Benedictione secundarum Nuptiarum, si semel ab alterutro contrahentium recepta est, ne repeatatur Benedictione.* Atqui si Nuptiis propriè impertiretur Benedictione, non diceretur repetita in secundis, cum istæ à primis prolsus diversæ sint.

Ad Argumentum contrarium dico Regulam illam procedere, quando veritas accessorum pendet ex principali: quod hic non contingit; nam cum, ut dictum est, Benedic-

atio personis, non nuptijs propriè impendatur, licet nuptijs irrita fuerint, Benedictio tamen suum valorem, & effectum sortita est.

Quæritur 7. quam poenam incurrat Sacerdos, Benedictiōnem secundis nuptijs impertiens in casu non permisso? Aliqui putant eum incurrere Suspensionem ab officio, & Beneficio, ferendæ quidem Sententia, sed postquam lata haec est, reservatam ob c. Capellaniū 1. b. tit. Sed quia haec poena nimil gravis est, & delicti qualitatē videatur excedere, hinc alij cum Joann. Andr. ibid. n. 1. V. suspensum, Alex. de Nevo n. 6. Angel. V. Nuptijs fin. Diaz præc. c. 74. n. 2. Menoch. de arbitr. c. 417. n. 8. Sanch. l. 7. de Matr.

9. III.

De Secundarum Nuptiarum Pœnis.

S U M M A R I U M.

46. &c. Pœne binubentibus Jure Imperiali aliquæ statutæ sunt in favorem Liberorum primi Matrimonij.

51. &c. Alia in odium præmaturi, & inconsulto transitus ad secunda Vota.

57. &c. Primi generis pœne etiamum vigent.

60. &c. secundi generis per Ius Canonicum sublate sunt.

46 Q uæritur 1. quænam pœnz binubentibus Imperiali Jure statutæ sint? 2. Haec duplicit generis sunt; nam quædam Liberorum, ex priori Matrimonio susceptorum, favorem duxerat, & utilitatem spectant, cons. cessant, nullis existentibus Liberis, vel his ante parentem binubum mortuis l. feminæ 3. §. illud 1. C. b. tit, alia odium, & punitionem præmaturi, & inconsulti transitus ad Vota secunda respi- ciunt.

Primi generis quinque omnino sunt. Et 1. quidem utor (idem dicendum de marito ob rationis paritatem, & textum expressum l. generaliter s. pr. & §. in bis 1. ff. b. tit.) amittit dominium omnium eorum, qua mortui mariti liberalitate, aut ultimæ Voluntatis dispositione accepit, eorūque solummodo Usulumfructum retinet, proprietate Liberis, ex priore Matrimonio procreatis, servatā l. feminæ 3. & l. bac editiali 6. §. bis illud 1. C. b. tit. Bartol. in l. feminæ cit. pr. n. 2. Ancharan. in c. fin. b. tit. n. 8. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 3. §. 9. n. 7. Sanch. l. 7. de Matr. D. 88. n. 2. Gutier. de Matr. c. 108. n. 23. Laym. l. 5. tr. 10. p. 3. c. 6. n. 10. concl. 2. Palao tr. 28. D. 4. p. 13. §. 3. n. 1. Gonzal. in c. fin. b. tit. n. 5. Engl. bic v. secundi generis, Pirhing n. 9. König n. 8. Wiestner n. 32. Reiffenstuel n. 36. Magnif. P. Schmier n. 157. cum cæteris suprà. Addidi, modò legitimam illi reliquerit; nam filio, cui minus legitimam reliectum est, cum possit agere ad supplementum Legitimæ, videatur relecta Legitima, & per consequens conjux secundi Matrimonij debet habere, quantum valet Legitima filii, sive filius egerit ad supplementum Legitimæ, sive non; quia suppletio a Lege fit ipso Jure. Honor. n. 7. qui ibidem notat, non prohiberi conjugem, ad secundas nuptias transiuntem, plus relinquere filiis natis ex secundo Matrimonio, quæm filijs primi, dummodo hos non fraudet legitimam.

3. Amitit Liberorum tutelam l. matres 48
2. & Aut. Sacramentum C. quand. mul. tutel. offic. & curatela arg. l. quodsi nolit 31. §. quod in Procuratore 14. ff. de E. d. edit. ita quidem, ut etiam novo marito mortuo, non recuperetur. Salycet. in Aut. cit. n. 5. Tiraquell. de ces- santi cauf. limit. 12. à n. 8. Sanch. D. 88. cit. à n. 4. Perez in C. quand. mul. tutel offic. n. 3. Gutier. n. 25. Laym. concl. 2. Palao n. 2. Gon- zal. n. 5. Honor. n. 8. Wiestner n. 34. Reiffenstuel n. 39. Schmier n. 160. cum citt. Imò si Judice adito, tutorem filiis dari non petierit, & suscepit tutelæ rationem reddiderit, soluto debito omni, incidit in poenas omnes, impositas à Jure mulieribus, nubentibus intra annum luctus. Aut. eisdem C. b. tit. & Novell. 22. c. 40. v. ideoque, Salycet. in Aut. cit. fin.

Qqq 2

Sanch.